

L'estructura sintàctica de les frases copulatives especificatives

Joana Rosselló Ximenes

Universitat de Barcelona. Departament de Lingüística General
Gran Via 585, 08007 Barcelona
joana.rossello@ub.edu

Resum

En aquest article es presenta una crítica de dues teories sobre les frases copulatives especificatives, la de la inversió copulativa i la que defensa que l'estructura informativa és la clau de volta d'aquestes frases. S'ofereix a continuació una primera aproximació a una teoria alternativa segons la qual la dimensió quantificacional és bàsica en aquestes frases, que tindrien una naturalesa afí a les estructures d'operador-variable. Aquesta assumpció, juntament amb un "algorisme especificatiu" que explicita les combinacions possibles dels trets gramaticals dels dos sintagmes determinants que apareixen en aquestes construccions, permet de superar els defectes de les teories analitzades i explica algunes dades que allà hi són problemàtiques així com d'altres de noves.

Paraules clau: Còpula, especificació, predicació, estructura operador-variable, trets gramaticals, inacusativitat.

Abstract

In this paper a critical view is offered of two current theories about specificational sentences, the predicate-inversion theory (or predicate raising) and the information-structure based theory. After the critical review, the basis of an alternative theory is advanced. According to it, the key factor in specificational sentences is their quantificational nature. This proposal equipped with a sort of "specificational algorithm" accounts for the possible combinations of the features specified in the two determiner phrases appearing in these sentences, allows us to surpass the shortcomings we found in the theories under scrutiny and explains some recalcitrant data therein as well as some new ones.

Key words: Copula, specification, predication, operator-variable structure, grammatical features, unaccusativity.

Resumen

En este artículo se presenta una crítica de dos teorías sobre las frases copulativas especificativas, la de la inversión copulativa y la que apela a la estructura informativa. Se ofrece a continuación una primera aproximación a una teoría alternativa según la cual la dimensión cuantificacional es básica en estas frases. Este supuesto, juntamente con un "algoritmo especificativo" que explicita las combinaciones posibles de rasgos gramaticales en los dos sintagmas determinantes que aparecen en estas construcciones, permite superar los defectos de las teorías analizadas y explica algunos datos que resultaban recalcitrantes en ellas así como otros nuevos.

Palabras clave: Cópula, especificación, predicación, estructura operador-variable, rasgos gramaticales, inacusatividad.

Taula de continguts

1. Introducció
2. Especificació com a predicació invertida. Problemas principals
3. Especificació com a resultat d'una estructura rígida de tòpic-focus
4. Especificació com a quantificació: un esbós de la proposta alternativa
5. Conclusions
6. Referències bibliogràfiques

1. Introducció

Tradicionalment, les frases copulatives amb dos sintagmes determinants (SD) s'han dividit en dos grans grups, les predicatives i les especificatives (vg. Akmajian 1979). Aquesta divisió major l'assumeixen la majoria de propostes, fins i tot les que encara distingeixen un altre tipus, el de les identificatives (Moreno Cabrera 1982, Heycock & Kroch 1997, 1999, 2002), pel fet que aquest tipus se sol equiparar al de les especificatives. A (1), (2) i (3) queda recollit un exemple de predicativa, especificativa i identificativa, respectivament:

- (1) En Joan és el metge [predicativa]
- (2) El metge és en Joan [especificativa]
- (3) Aquest metge és en Joan [identificativa]

Centrant-nos en els dos tipus majors, s'observa que a (1) l'SD postcopular (SD₂) atribueix una propietat a l'individu denotat per l'SD precopular (SD₁); a (2), en canvi, el que se'ns diu és qui és el referent associat a l'SD precopular, i res més: a (2), per tant, no hi ha predicació, almenys en el sentit anterior. És cert que el valor de veritat d'(1) i (2) és el mateix i que de (2) pot inferir-se (1), però això és una altra cosa.

La partició entre predicatives i especificatives, però, no és tan dràstica com es desprendria del comentari previ. I és que contràriament a aquest glosat de la diferència entre (1) i (2) i contràriament al que suggereix la terminologia en confrontar predicació i especificació, resulta que és molt majoritària l'assumpció que subjacentment totes les copulatives són predicatives. En aquest marc majoritari, l'única diferència entre una predicativa i una especificativa radicaria en què aquesta darrera presentaria una estructura predicativa invertida, implementada amb lleugeres variacions segons els autors (Williams 1983; Partee 1986; Heggie 1988a, 1988b; Fernández Leborans 1991-92; 1999; Heycock 1994; Moro 1997; Mikkelsen 2005; Den Dikken 2006, etc.).

Segons la proposta que defensaré aquí, en canvi, la divisió és del tot conforme a la terminologia utilitzada en el sentit que les copulatives especificatives no serien predicatives. Aquesta opinió no és nova, però és minoritària, almenys en el terreny de la gramàtica generativa transformacional. Entre els defensors, s'hi troben justament Heycock i Kroch (1997, 1999, 2002), autors que, com Rothstein (2001), consideren que les especificatives són un cas particular d'identificatives. També Mikkelsen (2002) s'oposà inicialment a tractar les especificatives com a predicatives invertides; així com, fora del corrent transformacional, Alsina (2003, 2004). El que presento a continuació coincideix amb l'apreciació bàsica de tots aquests autors, però és diferència considerablement de les seves propostes. No assumeixo, per exemple, que les especificatives siguin un cas especial d'identificatives: la meua anàlisi suggeriria el contrari —tot i que no entraré en matèria en aquest punt; la còpula, d'altra banda, seria una realització de T i no pas un verb, com per Rothstein i Alsina; i les especificatives no serien assimilables, sota cap concepte, a les oracions transitives, la qual cosa és defensada explícitament per Rothstein i ímplicitament per Alsina. Finalment, vaig més enllà que Mikkelsen (2002) que, sota un títol taxatiu, “Specification is not inverted predication”, diferencia l'estructura de les especificatives daneses de la d'un altre tipus semblant de copulatives en aquesta llengua en què sí que hi ha una “topicalization” inequívoca del predicat. La diferència estructural que es proposa entre unes i altres, però, fa curt respecte del títol ja que es conforma amb una anàlisi de l'“estructura superficial” de les oracions especificatives compatible, com ella mateixa assenyala, amb

una “estructura subjacent” predicativa, opció cap a la qual finalment es decanta (Mikkelsen 2005).

La meua proposta no apel·la tampoc a l’estructura informativa com a clau de volta d’aquest tipus de frase. Respecte d’aquesta creença, especialment freqüent entre l’opció minoritària que no accepta la inversió predicativa, aquí es defensa que la qüestió de la topicalitat de l’SD₁ i de la focalitat de l’SD₂ és epifenomènica ja que seria derivada d’una naturalesa bàsica relacionada amb la semàntica de la quantificació més que no pas amb l’estructura informativa. De fet, veurem que les especificatives són, per dir-ho així, defectives des del punt de vista informatiu: creen com una mena d’illa referencial, a la qual és més difícil d’accedir discursivament que a la resta de frases. Això contradiu la idea que el secret d’aquestes construccions radica en la seva estructura informativa i, en canvi, reforça la hipòtesi que l’essencial n’és el seu caràcter (quasi)quantificacional, caràcter que deriva directament de l’estructura que presenten.

L’estructura sintàctica de les especificatives, d’acord amb la hipòtesi defensada aquí és la següent:

(4) [_{ST} SD₁ [T⁰ [_{SPRED} Pred⁰ SD₂]]] Especificativa (*El guanyador₁ és en Miquel₂*)

La de les predicatives, en canvi, és (5):

(5) [_{ST} SD₁ [T⁰ [_{SPRED} t_{SD1}[Pred⁰ SD₂]]]] Predicativa (*En Miquel₁ és el guanyador₂*)

Entre les característiques de (4) destaquen l’absència radical de predicació en el sentit de relació entre un predicat i un argument extern dins de la capa predicativa, SPRED, relació que sí que és present a (5). L’absència de predicació a (4) va associada amb la nul·la dimensió semanticotemàtica de l’SD₁, atès que aquesta es defineix a l’interior d’SPRED. En efecte, l’SD₁, pel que fa a aquesta dimensió, és més comparable a un expletiu que a cap altra cosa. Ara bé, donada la seva càrrega lèxica no pot ser un expletiu i ha de rebre, doncs, alguna altra interpretació. Com s’ha anunciat i veurem a la secció 4, aquesta interpretació és d’índole quantificacional.

Abans de tornar sobre aquests aspectes fonamentals de la proposta, voldria fer explícites tres assumpcions relacionades que, tot i que en aquest article no puc tractar amb el detall que es mereixerien, són importants. La primera és relativa a l’adopció d’un marc que en la línia de Bowers (1993) i Svenonius (1994) assumeix que la semàntica de la predicació requereix un nucli predicatiu. A més, segona assumpció, la relació entre un predicat i el seu subjecte (argument extern o subjecte lògic) és direccional. Ens separem així de Den Dikken (2006), que assumeix que la predicació no verbal no és direccional. Això vol dir que per a segons quines construccions d’aquest tipus de predicació admet predicats com a especificadors de la projecció del nucli Pred⁰ i subjectes com a complements d’aquest nucli. Aquesta hipòtesi tan poc restrictiva allunya radicalment les frases copulatives —i altres tipus de construccions predicatives no verbals— de les frases amb predicació verbal. Aquí, per contra, se sosté que les copulatives presenten un paral·lelisme estret amb les frases de predicat verbal, de forma que els nostres dos tipus bàsics, el de les especificatives i el de les predicatives, es correspondrien amb les inacusatives i les transitives, respectivament. El tercer supòsit és que la còpula *per se* no és mai ambigua —contràriament al que ha defensat bona part de la tradició filosòfica: els SDs de les copulatives reben la interpretació que reben en virtut de l’estructura en què apareixen, no caldrien operacions de *type-shifting* extrasintàctiques. A una estructura com (5), l’SD₂ contribueix amb el nucli Pred⁰ a predicar una propietat de

l'entitat denotada per l' SD_1 , de manera perfectament comparable al que ocorre a les transitives, que es diferencien de (5) pel fet que en comptes d'un nucli predicatiu abstracte, $Pred^0$, tenen una categoria lèxica com a part del nucli de la projecció Sv . A les inacusatives verbals, com a la inacusativa copulativa de (4), l'absència d'argument extern comporta la inexistència de predicació.

Per la primera assumpció, la nostra hipòtesi és incompatible amb la de Moro (1997, 2000, 2004, 2007). Segons aquest autor, les copulatives, siguin especificatives o predicatives pròpiament, es construeixen a partir d'una oració reduïda simètrica. Sent la simetria inacceptable en sintaxi, seria obligat el moviment d'un dels dos SD integrants de l'oració reduïda: es trencaria així la indesitjable simetria. El problema aquí, delà la inadequació empírica d'aquesta assumpció que mostraré a la secció següent, torna a ser semblant a l'anterior: és conceptualment més satisfactori no admetre mai estructures simètriques que admetre-les únicament una vegada, ni que sigui exclusivament com a punt de partida d'una derivació. A més, aquesta estructura simètrica de partida porta a haver d'estipular que el subjecte de la predicació és l' SD situat a l'esquerra. Estipulació al marge, en aquest enfocament, com en el de Den Dikken, és impossible tractar uniformement les copulatives i les frases de predicat verbal, la qual cosa complica la gramàtica.

Com es desprèn del que s'ha dit fins aquí, és evident que, pel simple fet d'abordar les oracions copulatives, són moltes les qüestions importants en teoria sintàctica que entren en joc. En els límits d'aquest article, em limitaré a presentar les dificultats més importants de les propostes vigents, aquelles que per si soles ja conviden a un plantejament alternatiu. Així doncs, a continuació, a la secció 2, hi ha la crítica de la inversió copulativa seguida, a la secció 3, de la crítica de les propostes que apel·len a l'estructura informativa. En tercer lloc, desenvoluparé la idea segons la qual la clau de volta de les frases especificatives és que la seva naturalesa primària és quantificacional: no és pas la dimensió semanticotemàtica ni tampoc la informativa, sinó l'afinitat de l'estructura d'aquestes frases amb les estructures d'operador-variable el que ens permetrà explicar algunes de les propietats excepcionals, conegudes i no conegudes, d'aquestes construccions. En particular, veurem que les especificatives presenten unes restriccions respecte dels trets ϕ que poden coocórrer a SD_1 i a SD_2 que no presenten les predicatives i que només tindrien sentit a la llum de la nova proposta.

2. Especificació com a predicació invertida. Problemes principals

D'acord amb la hipòtesi que les copulatives especificatives presenten una inversió del predicat, a (6) li correspondria l'estructura (7):

(6) The cause of the riot is John and Mary ((=51b) Moro (1997:39))

(7) [_{ST} the cause of the riot_i [_{T'} v_{+T}is [_{SV} t_v [_{OR} [John and Mary] t_i]]]]

Tant (6) com (7) procedeixen de Moro (1997), un dels autors que més s'ha significat en la defensa de la inversió copulativa. Cal assenyalar, però, que Moro tracta aquests casos com a casos d'inversió (elevació) del predicat sense parlar mai d'especificatives. És indubtable, però, que tots els casos d'especificació comportarien inversió, en la seva anàlisi, com assumeixen explícitament la majoria d'autors que recolzen aquesta hipòtesi amb independència del detall a (7) del joc V-T.

Per a una anàlisi com la de Moro, que no apel·la, ni que sigui descriptivament, a l'especificació com a condició coocorrent amb la inversió, el primer problema que es planteja és la sobregeneració: en vista de l'existència de (8), per què hauria de ser dolenta (9)?

(8) L'avió era un desastre

(9) *Un desastre era l'avió

Vol dir això que els predicats indefinits no poden elevar-se? No, certament, perquè (10) és bona i la interpretació que lliura *un desastre* és inequívocament predicativa.

(10) Un DESASTRE era l'avió

Davant el contrast entre (9) i (10) concloem, doncs, que els predicats indefinits poden elevar-se sense dificultats si estan focalitzats. Més encara, (11) ens mostre que poden aparèixer també com a dislocats a l'esquerra.

(11) a. Un desastre no ho era, l'avió

b. Un desastre ho va ser l'avió, no el tren

Per què, doncs, és dolenta (9) en una teoria que contempla l'elevació del predicat simplement com una de les dues opcions per trencar la simetria de l'oració reduïda de partida? Per què les construccions especificatives requereixen que l'SD precopular tingui com a nucli D⁰ un article determinat? No sembla que des del marc de l'elevació dels predicats pugui oferir-se una resposta a la primera pregunta. Ara bé, les propostes que, amb elevació o sense, apel·len a la noció d'especificació haurien de poder respondre, però, a la segona pregunta per mostrar la seva superioritat en aquest punt.

Perquè el cas és que quan els dos SD que intervenen en la nostra construcció són determinats, un paradigma paral·lel al de (8)-(11) com el que tenim a (12)-(15), on totes les frases, tret de (13), reben una interpretació predicativa, no dóna cap resultat dolent:

(12) En Joan és el director

(13) El director és en Joan

(14) El DIRECTOR és en Joan

(15) a. El director ja no ho és, en Joan

b. ?El director ja no ho és en Joan¹

Aquí, però, respecte de la teoria que propugna l'elevació del predicat ens hem de demanar com és que la interpretació predicativa de l'expressió *el director* desapareix a (13), que és el tipus de frase que justament pretén explicar-se des d'aquesta teoria. Certament, sembla que estem davant d'un resultat paradoxal.

Que construccions amb un predicat precopular inequívoc no siguin les construccions objecte de la teoria de l'elevació del predicat és quelcom que pot il·lustrar-se, potser

¹ Sembla que (15b) no és òptima. Mireu què diu al respecte, sobre una frase d'aquest tipus en espanyol, Fernández Leborans: "[...] en español, es relativamente aceptable *Mi mejor amigo, lo ha sido siempre Mario*, pero no como especificativa (la especificativa sería *Mi mejor amigo ha sido siempre Mario*), sino como atributiva." Fernández Leborans (1999: 2419).

Gosaria dir que l'estatus degradat d'aquestes frases pot ser un simple efecte superficial de la sensació que es barregen dues construccions: l'especificativa i la predicativa. D'aquesta manera tenim que, com a la primera, l'SD postcopular no apareix dislocat a la dreta i, com a la segona, el predicat, aquí autèntic, apareix amb la represa que correspon a un element dislocat.

més definitivament i tot que en català, amb construccions d'altres llengües. És exemplar, en aquest sentit, el contrast entre la “topicalization” del predicat en danès i la construcció especificativa d'aquesta llengua:

- (16) Den højeste spiller på holdet er hun ikke [predicativa]
D més alt jugador a l'equip és ella.AC no
La jugadora més alta de l'equip no ho és, ella
- (17) Den højeste spiller på holdet er ikke hende [especificativa]
D més alt jugador a l'equip és no ella.NOM
La jugadora més alta de l'equip no és ella
[Mikkelsen 2005: 23]

Mikkelsen ha documentat extensament les diferències entre els tipus de construcció a (16) i (17) i és interessant d'observar que algunes d'elles poden replicar-se en català. Així, a (18) veiem que un predicat dislocat a l'esquerra amb represa clítics funciona com la “topicalization” danesa en permetre un reflexiu dins de l'SD precopular:

- (18) El seu propi cuiner no ho és, en Joan
- (19) Den største beundrer af sin₁ nabos havekunst er Peter₁ ikke [predicativa]
D més gran admirador de REFL₁ veí art de jardineria és Peter₁ no
En Peter és el més gran admirador de l'art del seu propi veí
cf. *Den største beundrer af sin₁ nabos havekunst er ikke Peter₁ [especificativa]
[Mikkelsen 2005: 24]

Per Mikkelsen, aquests i d'altres contrastos no han estat suficients per descartar que a les especificatives hi hagi elevació del predicat finalment. Per mi, en canvi, són una part important de l'evidència en contra d'aquesta visió.

Per completar aquest punt, de fet, ens hauríem de demanar com és que, en una llengua com el català en què el subjecte preverbal reprès intraoracionalment per la flexió és perfectament equiparable amb objectes dislocats represos per clítics, un predicat no focalitzat precopular no recorre obligatòriament al clíctic disponible, *ho*, per a aquesta funció. Amb altres paraules, com és que (20) no és la frase especificativa prototípica de llengües de subjecte nul a l'estil del català (subjecte nul romànic).

- (20) ^{???} El president ho és en Joan

Contràriament a aquesta expectativa, (20) té un estatus dubtós (vg. nota 1), però en qualsevol cas no lliura la interpretació especificativa, que, com hem vist, exclou la presència del clíctic. L'absència obligada de represa pronominal (flexió o clíctic) a les construccions especificatives combinada amb el patró general de concordança de la còpula en aquestes construccions fa que, de forma absolutament excepcional en aquestes llengües, un SD preverbal (precopular, aquí) no focalitzat no sigui reprès intraoracionalment d'alguna manera. A part d'això, però, aquesta absència de represa pot veure's com una prova que l'SD precopular no procedeix de la capa predicativa oracional. En efecte, és prou sabut (Boeckx 2003) que únicament els elements que s'han originat prou avall a l'estructura poden ser represos per un clíctic.²

² Il·lustra perfectament aquesta qüestió el contrast entre *Amb la Maria no hi treballa* i *Amb la Maria no treballa*: al primer exemple, *amb la Maria*, constituent reprès pel clíctic *hi*, s'interpreta obligatòriament com un comitatiu i, doncs, com un adjunt al predicat, mentre que en el segon, sense represa clítics, rep la interpretació d'adjunt oracional (quasi condicional).

Un argument sovint adduït a favor de la teoria de la inversió predicativa en la versió que assumeix una oració reduïda simètrica com a punt de partida de la derivació és la inviabilitat d'una derivació en què cap dels dos SDs en joc hagi sortit de l'oració reduïda:

(21) */^{??} És en Joan el director

Pretesament, la mala formació de (21) mostraria que el trencament de la simetria de l'oració reduïda és obligat. Això no obstant, aquesta afirmació és lluny de ser empíricament vàlida ja que únicament se sosté respecte de les frases simples. Observeu, per exemple, (22)

(22) Si és la Maria la directora, tothom estarà content

Sí que té més fonament empíric la asimetria de (23):

- (23) a. Consideraven la sintaxi l'assignatura més àrida de totes
b. ^{??}Consideraven l'assignatura més àrida de totes la sintaxi

I també la de (24)

- (24) a. Si ets tu l'organitzadora, tothom hi estarà d'acord
b. ^{??}Si l'organitzadora ets tu, tothom hi estarà d'acord

Respecte de (23), des de la teoria que estem examinant, s'argüeix que (23b) no ofereix prou espai estructural per a l'elevació del predicat pel fet que les oracions reduïdes manquen intrínsecament de T (i de C). Per què és viable (23a), on aparentment l'oració reduïda no ha estat destruïda, no queda gaire clar.³

Potser, però, els arguments més forts de tots en contra de l'elevació del predicat a les construccions especificatives són els que ens subministren els casos següents, ignorats fins ara, pel que jo sé.

En primer lloc, resulta que hi ha especificatives que no tenen contrapartida predicativa: de vegades no és possible muntar parells de frases amb idèntic valor de veritat a la manera de *El responsable era ell, Ell era el responsable*. Això és el que passa a (25) i (26), per exemple —un context adequat per a (25) seria el de la recollida de les criatures a la sortida d'una escola; i per a (26), una cerca de malalties per internet a càrrec d'un hipocondríac :

- (25) a. Cap nen és el nostre fill/ en Jordiet
b. En Jordiet/ el nostre fill no és cap nen
(26) a. Res és lo que jo tinc
b. Lo que jo tinc no és res

Noteu que aquí també, com en una reminiscència de (8)-(10) (o (12)-(14)), la focalització de *cap nen* o *res* fa que la lectura torni a ser predicativa.

- (27) a. Cap NEN és en Jordiet/ el nostre fill
b. RES és lo que jo tinc

³ Si tenir una oració reduïda simètrica presenta alguns problemes, com estem veient, no és fàcil tampoc sortir-se'n airós assumint que hi ha elevació del predicat a partir d'un SPred asimètric. El problema, aleshores, és com elevar el predicat respectant la condició de localitat. Aquest és el repte que enfronta Mikkelsen (2005), que acaba estipulant una solució que si bé salva la situació per al danès, no seria aplicable a les llengües de subjecte nul romàniques. També això va en contra de la teoria de l'elevació del predicat a les frases especificatives.

Altra volta som aquí al davant de quelcom excepcional: un constituent negatiu X preverbal (precopular, aquí) que, alternant amb la forma *no V... X* (*no còpula ... X*, aquí), no dona el mateix valor de veritat. Dit amb altres paraules, (25) i (26) no es comporten com les parelles *Ningú ha vingut*, *No ha vingut ningú*. A parer meu, això indica també un origen alt del constituent negatiu X.

En segon lloc, presento uns exemples que mostren com el joc d'especificació de trets dels SDs determinats és decisiva respecte del potencial per aparèixer precopularment o postcopularment.

- (28) a. El teu llibre és el de la dreta
b. *El de la dreta és el teu llibre
- (29) El de la dreta és el teu (, de llibre)

Noteu que per explicar el contrast de (28) no s'hi val a apel·lar a la mera posició postcopular de *llibre* o a una necessària presència de l'antecedent nominal, *llibre*, per legitimar l'SD precopular de (28b): les frases predicatives de (29) ens ho mostren clarament.

Una cosa similar tenim a (30):⁴

- (30) a. Es resultat és es que vol
b. *Es que vol és es resultat
- (31) a. Es resultat és lo que vol
b. Lo que vol és es resultat

Finalment, ens hauríem de demanar de quina manera la teoria sotmesa a crítica podria explicar per què (32) és ambigua entre una lectura especificativa i una predicativa mentre que (33) pot rebre una lectura predicativa exclusivament i (34), especificativa únicament. I la resposta és que en el seu si no hi ha ni tan sols una pista de per on anirien les coses en aquest tipus de contrastos. La proposta presentada a la secció 4, en canvi, se'n fa càrrec.

- (32) El meu *hobby* és la meva obsessió
(33) Els meus *hobbies* són la meva obsessió
(34) La meva obsessió són els meus *hobbies*

3. Especificació com a resultat d'una estructura rígida de tòpic focus

Com ja s'ha avançat abans, es dona el cas que la posició minoritària, almenys en el domini generativista, no accepta la inversió copulativa i apel·la, per contra, a l'estructura informativa com a clau de volta de la construcció especificativa. D'acord amb aquest corrent, és la rígida estructura informativa d'aquesta construcció la causa última de les seves peculiaritats.

La rigidesa en qüestió es manifestaria en l'obligatorietat de l'estructura (35):

- (35) a. SD-Tòpic còpula SD-Focus
b. L'organitzadora és la Bea

⁴ Els exemples (30) i (31) són en mallorquí. El mallorquí (com moltes varietats no estàndard del català) funciona aquí com l'espanyol. Això vol dir que la forma *el que* (*es que*, en mallorquí) és exclusivament masculina, i.e., no subsumeix el neutre *lo*, com ocorre en català estàndard.

Aquesta manca de flexibilitat contrasta amb la labilitat de l'estructura predicativa, aspecte que ha estat recollit per autors com Heycock i Kroch, Mikkelsen i d'altres, abans. Vegeu-ho a (36):

- (36) a. La Bea és l'ORGANITZADORA
- b. L'ORGANITZADORA és la Bea
- c. La BEA és l'organitzadora

Ara bé, si la clau de volta de les especificatives és merament la seva estructura informativa, què és el que fa que (36c) no s'hagi de considerar una construcció especificativa com (35)? D'entrada cal reconèixer que, a diferència dels contrastos inequívocs entre predicació i especificació examinats fins aquí, (36c) és més opac. Noteu, però que (37a) —repetició de l'especificativa (25a)—, no equival a (37b), que és sens dubte predicativa. Això abonaria la idea que, en efecte, l'única estructura especificativa és la de (35) i que (36c) no és, doncs, una construcció especificativa.

- (37) a. Cap nen és el meu fill
- b. El meu FILL no és cap nen

Deixo aquí l'enrevessada qüestió de la reversibilitat de certes estructures copulatives per centrar-me ara en la inequívoca estructura especificativa de (35). I aleshores reapareix una pregunta que ja ens hem fet en connexió amb l'estructura semanticotemàtica a la secció anterior: com és que un SD tòpic precopular no vol represa pronominal intraoracional de cap mena (clíctic o flexió)? Totes les expressions nominals (SDs i SNs) topicalitzades la presenten (*el-la* i pl.; *ho*): per què aquí no n'hi ha? Vet aquí un problema per a aquesta visió.

Altres dificultats per a aquesta teoria són les dues següents. Per derivar de l'estructura informativa les propietats de l'especificació, caldria, altra vegada, que un estructura com (38), corresponent a l'exemple de (36c), una frase clivellada i una pseudoclivellada presentessin les mateixes propietats i distribució discursiva, quan no és el cas.

- (38) SD-FOCUS còpula SD-Tòpic
- La BEA és l'organitzadora

Per raons d'espai no puc demostrar que les pseudoclivellades són certament especificatives —supòsit absolutament generalitzat, d'altra banda—, però ho assumiré d'aquí en endavant.⁵

Vegem ara com no és el cas que les especificatives i les construccions amb una estructura informativa pretesament equivalent funcionin igual discursivament.⁶

- (39) a. *Si es que has vist és en Pere_i, el_i deus haver convidat a sa festa
- b. Si has vist en Pere_i, el_i deus haver convidat a sa festa
- (40) a. Jo volia venir, però el problema és en Jordi [tòpic₁-còpula-focus₂]
- b. #Jo volia venir, però en JORDI és el problema [focus₂-còpula-tòpic₁]
- c. #Jo volia venir, però és en JORDI que és el problema [clivellada]

I és que, com (39) ja suggereix, la construcció especificativa, contràriament a la caracterització que se'n fa com a estructura eminentment modelada des de la dimensió

⁵ Tampoc exposaré la idea que sí que hi ha especificació en estructures del tipus *És ell*, el responsable.

⁶ A (39) l'exemple torna a ser en mallorquí, per poder prescindir de la complicació de l'ambigüitat de tret de la forma *el que* en català estàndard.

informativa, queda com a encapsulada discursivament. Noteu, per exemple, que al focus de l'especificativa a (39a) no s'hi pot fer referència amb el pronom de l'oració següent, a diferència del que ocorre amb una estructura no especificativa com (39b).

Si l'SD postcopular és difícil de reprendre discursivament, passa si fa no fa el mateix amb l'SD precopular pretesament tòpic. De fet, llevat que a continuació vingui una altra especificativa, sembla impossible de fer-ho. Compareu (41) i (42):

- (41) L'excusa avui és la pluja i demà serà el vent
(42) - L'excusa_i ara són les males notes del seu fill
#- I et sorprèn? Però si la_i fa servir sempre!

Naturalment, caldria aprofundir molt més en aquestes idees. Espero, però, que les dades adduïdes resultin suficientment suggestives i bastin per qüestionar la posició que atorga a l'estructura informativa la responsabilitat major a l'hora d'explicar les construccions especificatives.

4. Especificació com a quantificació: un esbós de la proposta alternativa

Molt sintèticament, faré aquí una primera aproximació d'una proposta segons la qual és la dimensió quantificacional el que ens podrà explicar finalment les propietats de les copulatives especificatives.

Si ens prenem seriosament la idea que les relacions que el sistema computacional subministra al sistema conceptual són les relacions de predicat-argument, la de modificació i la d'operador-variable,⁷ no hi ha cap motiu per no acceptar que les copulatives especificatives puguin ser simplement estructures afins a les d'operador-variable més comunes. El fet que no tinguin predicat lèxic seria el que juntament amb l'estructura disponible constituïria la condició d'existència d'aquestes construccions, que, com ja s'ha assenyalat a la introducció, vénen a ser les inacusatives del domini copulatiu.⁸ Recordem l'estructura que els atribuïm, la que ja teníem a (4):

- (43) [_{ST} SD₁ [_T⁰ [_{SPRED} Pred⁰ SD₂]]] Especificativa (*El guanyador₁ és en Miquel₂*)

Segons aquesta estructura, l'SD₁ no pot ser ni argument ni un predicat (relatiu a un subjecte) atès que no procedeix de la capa predicativa de la frase. Pel que fa a la relació amb ella, l'SD₁ és perfectament comparable a un expletiu. Això no obstant, és evident que un SD lèxicament ple no pot ser mai un expletiu. Quina és, doncs, la naturalesa de l'SD₁ de les especificatives? A parer meu, l'SD precopular amaga l'operador i la variable per a la qual l'SD₂ constitueix el valor. Aquest és tot el contingut de la construcció, l'existència de la qual ve determinada, en primera instància, per la presència d'un nucli predicatiu funcional abstracte.

Naturalment, la complexitat de les dades examinades fins aquí no es desprèn merament de (43), com de seguit veurem. Això no obstant, amb (43) tot sol, i.e., amb la idea que el que tenim és essencialment una estructura d'operador-variable, ja podem il·luminar alguns fenòmens passats per alt en la investigació de les copulatives. Així, la inacceptabilitat de (44a) —*versus* l'acceptabilitat de (44b)— pot atribuir-se a la mala

⁷ Deixo de banda les relacions tema-remà i similars que aparentment són més aviat cosa del component intencional del sistema que anomenem conceptual-intencional.

⁸ També serien inacusatives i, de fet, una variant de les especificatives les frases del tipus *Sóc jo, C'est moi*. Cau fora de l'abast d'aquest article justificar aquesta afirmació.

col·locació del restrictor de l'operador, que aquí apareix incorrectament en la posició que correspon al valor en comptes d'acompanyar l'operador dins de l' SD_1

- (44) a. *El de la dreta és aquest llibre
- b. El llibre de la dreta és aquest

També el contrast entre (45a) i (45b) sembla derivable d'alguna cosa així com el principi de bijecció, que imperaria sobre (45b) com impera sobre les estructures d'operador-variable en general:

- (45) a. En Joan_i, si *pro*_i no sap interpretar els mapes, no pot ser el nostre guia_i
- b. *El nostre guia_i, si *pro*_i no sap interpretar els mapes, no pot ser en Joan_i

A més de la idea fonamental, que no és altra que l'assignació de l'estructura que tenim a (43) per a les especificatives, per donar compte de les dades que a ben segur són responsabilitat de qualsevol teoria de l'especificació, proposo de moment una mena d'algoritme especificatiu que, idealment, ha de ser fonamentable apel·lant a raons de necessitat conceptual. Deixo aquesta fonamentació per més endavant, però ni que sigui molt descriptivament avanço el contingut bàsic d'aquesta peça complementària en una teoria de l'especificació. Ara per ara, tindriem la premissa de (46) i la gramàtica de l'especificació dels trets de (47), universal segurament fins al punt (47iv) i particular a partir del següent —aquí particular o específica del mallorquí.

(46) L' SD postcopular no pot ser menys especificat que l' SD precopular.

- (47) (i) El singular és menys específic que el plural.⁹
- (ii) Els noms [-animat] estan infraespecificats respecte del tret de persona, mentre que els [+animat/+humà] tenen un tret inherent de persona [+persona].
- (iii) Els pronoms personals de 1a i 2a persona estan més especificats que els de 3a.
- (iv) La persona és superior en la jerarquia de trets al nombre.
- (v) Els articles i demostratius masculins i femenins quan no van seguits d'un nom [-persona] tenen un tret opcional de persona.
- (vi) *Lo*, en mallorquí i algunes altres varietats del català i de l'espanyol són determinants [-animat, ±gènere].

Amb el marc quantificacional que posa (43) més (46) i (47), crec que quedem en condicions de superar els problemes conceptuals dels enfocaments revisats en aquest article i de poder explicar les dades dissonants o recalitrants que hem aportat a la discussió. Respecte d'aquest últim punt és de notar que les qüestions relatives a les dades (30)- (34), que pel que sé són noves, s'expliquen perfectament amb el nostre algoritme especificatiu de (47).

Finalment, és obligat d'assenyalar que (47) és del tot independent del funcionament de la concordança copulativa en aquestes construccions. Pel que fa a aquest punt, s'ha pretès que la variació que s'observa entre l'anglès i les llengües de subjecte nul romàniques té una base paramètrica, i.e., és correlativa de la fixació del paràmetre de subjecte nul en un o altre sentit. Ara bé, avui sabem que això no és cert ja que el neerlandès, que no és de subjecte nul, fa la concordança en les construccions

⁹ Les expressions que denoten una col·lectivitat, amb independència que concordin amb singular o plural, s'han de considerar plural a efectes de (47): vg. (48).

especificatives com aquestes llengües, és a dir, la fa amb l'SD postcopular, generalment. I dic “generalment” perquè, almenys pel que fa a les romàniques en qüestió, no pot afirmar-se que la concordança funcioni sempre així i, doncs, que és amb el “subjecte lògic” segons la teoria d'elevació dels predicats. Rosselló (2003) ja va mostrar que la concordança copulativa és amb l'SD que presenta una especificació superior en trets gramaticals. Així, a (48) tenim una especificativa indubtable en què la concordança és cap a l'esquerra —afirmació inequívoca un cop comprovat que així concorden els informants que tenen *gent* com a singular, gramaticalment:

(48) Els meus veïns són aquella gent d'allà

5. Conclusions

En aquest article s'ha passat revista als problemes que presenten les propostes vigents sobre la naturalesa de les frases especificatives, la de la inversió copulativa i la que recorre a l'estructura informativa com a factor clau de les frases en qüestió, per concloure que només un replantejament que doni primacia al caràcter quantificacional d'aquestes frases podrà fer llum sobre el seu comportament aparentment excepcional. Una primera aproximació a l'algorisme que hauria d'acompanyar aquest plantejament ha mostrat un bon rendiment explicatiu.

6. Referències bibliogràfiques

Adger, David i Gillian Ramchand (2003). “Predication and Equation”, *Linguistic Inquiry* 34 (3): 325-360.

Akmajian, A. (1979). *Aspects of the grammar of focus in English*. New York: Garland.

Alsina, Àlex (2003). “La inversió copulativa en català”, *Anuari de Filologia. Lingüística*, 25: 7-44.

Alsina, Àlex (2004). “Apparent copular inversion and the theory of null subjects”. Manuscrit.

Boeckx, Cedric (2003). *Islands and chains. Resumption as stranding*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.

Bowers, John (1993). “The Syntax of Predication”, *Linguistic Inquiry* 24(4): 591-656.

Bowers, John (2001). “Predication”. Dins Mark Baltin i C. Collins, eds., *The Handbook of Contemporary Syntactic Theory*. Oxford: Basil Blackwell, pp. 299-333.

Declerck, R. (1979). *Studies on copular sentences, clefts and pseudoclefts*. Leuven: University Press / Dordrecht: Foris.

Dikken, Marcel den (2006). *Relators and Linkers. The syntax of predication, predicate inversion and copulas*. Cambridge, MA: MIT Press.

Fernández Leborans, Mª Jesús (1991-1992). “Aspectos semánticos y sintácticos de las oraciones identificativas ‘inversas’”, *Dicenda*: 73-110.

Fernández Leborans, Mª Jesús (1999). La predicación: las oraciones copulativas. Dins Ignacio Bosque i Violeta Demonte, eds., *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe, pp. 2357-2460.

- Heggie, Lorie (1988a). The syntax of copular structures. Tesi doctoral, USC.
- Heggie, Lorie (1988b). "A unified approach to copular sentences". Dins Hagit Borer, ed., *Proceedings of WCCFL*. Stanford, CA: Stanford Linguistics Association, pp. 129-142.
- Heycock, Caroline (1994). *Layers of predication. The non-lexical syntax of clauses*. New York: Garland.
- Heycock, Caroline i Anthony Kroch (1997). "Inversion and equation in copular sentences" ftp://babel.ling.upenn.edu/papers/faculty/tony_kroch/papers/berlin.pdf
- Heycock, Caroline i Anthony Kroch (1999). "Pseudocleft connectedness: Implications for the LF interface level", *Linguistic Inquiry* 30(3): 365-397.
- Heycock, Caroline i Anthony Kroch (2002). "Topic, focus and syntactic representations", *WCCFL 21 Proceedings*, eds. Line Mikkelsen i Christopher Potts, Somerville, MA: Cascadilla Press, pp. 101-125.
- Higgins, Francis Roger (1976). *The Pseudo-cleft Construction in English*. Bloomington, IN: Indiana University Linguistics Club.
- Mikkelsen, Line (2002). "Specification is not inverted predication". Dins M. Hirotami, ed., *Proceedings of NELS*. Amherst, MA: GLSA, pp. 403-42.
- Mikkelsen, Line (2005). *Copular clauses. Specification, predication and equation*. Amsterdam: John Benjanins Publishing.
- Moreno Cabrera, Juan Carlos (1982). "Atribución, ecuación y especificación: tres aspectos de la semántica de la còpula en español", *REL* 2: 229-245.
- Moro, Andrea (1997). *The Raising of Predicates: Predicative Noun Phrases and the Theory of Clause Structure*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Moro, Andrea (2000). *Dynamic Antisymmetry*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Moro, Andrea (2004). "Linear compression as a trigger for movement". Dins Henk van Riemsdijk i A. Breitbarth, eds., *Triggers*, Berlin: Mouton de Gruyter.
- Moro, Andrea (2007). "Some notes on unstable structures", <http://ling.auf.net/lingBuzz/000454>
- Rosselló, J. (2003) "Preliminars per a una gramàtica de la còpula basada en trets", *Estudios catalanes*, Universidad del Litoral, Santa Fe 1:109-122.
- Rothstein, Susan (2001). *Predicates and their subjects*. Dordrecht: Kluwer.
- Svenonius, Peter (1994). *Dependent nexus: Subordinate predication structures in English and the Scandinavian languages*. Tesi doctoral, University of California, Santa Cruz.
- Williams, Edwin (1983). "Against small clauses". *Linguistic Inquiry*, 14: 287-308